

08.09.2023

Dnro 913/03.04.04.04.10/2023

Asia

Kunnallisvalitus

Valittaja**Päätös, josta valitetaan**

Lieksan kaupunginhallitus 3.4.2023 § 133

Asian käsittely kunnassa

Lieksan kaupungin maankäyttöpäällikkö on päättänyt 23.2.2022 (§ 6) jatkaa lämpölaitokselle tarkoitetun määräalan (422-411-5-112) 11.4.2018 allekirjoitettua vuokrasopimusta entisin ehdoin määräalan nykyiselle vuokraajalle alkaen 28.2.2022 siten, että vuokra-aika päättyy 27.2.2023.

Valittaja on hakenut 11.2.2023 maanvuokrasopimuksen jatkamista 20 vuodella tai vaihtoehtoisesti kyseisen määräalan myymistä valittajalle.

Lieksan kaupunginhallitus on 6.3.2023 (§ 93) päättänyt:

1. ettei Lieksan kaupunki jatka määräalan vuokrasopimusta tai myy määräalaa kiinteistöllä 422-411-5-112 lämpölaitosta varten ja
2. todeta, että lämpölaitos tulee siirtää pois kaupungin alueelta 31.8.2023 mennessä.

Lieksan kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt valittajan kaupunginhallituksen päätöksestä 6.3.2023 § 93 tekemän oikaisuvaatimuksen.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Kaupunginhallituksen päätökset on kumottava ja päätösten täytäntöönpano on kiellettävä, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Päätös maanvuokrasopimuksen päättämisestä ja valittajan omistaman lämpölaitoksen siirtämisestä pois vuokrasopimusalueelta on lainvastainen. Lieksan kaupungin päätös on syntynyt vastoin hallintolain säännöksiä. Valittaja omistaa määräalalla sijaistevan lämpölaitoksen, joka on rakennettu

nykyisen Kolin Lotus Oy:n omistaman ja vuonna 2015 valmistuneen kylpylän lämmöntuotantoa varten. Lämpölaitos on saatu rakentaa määräalalle poikkeusluvalla, joten päätöstä maanvuokrasopimuksen jatkamatta jättämisestä ei voida perustella kaavan vastaisuudella. Kaupunginhallituksen päätös 6.3.2023 § 43 on tehty vain siinä tarkoituksessa, että lämpölaitos saadaan pois alueelta, jotta kaikki muu Kolin Lotus Oy:n matkailutoiminta vuokra-alueella ja sen läheisyydessä loppuvat.

Kaupunki on aikaisemmilla päätöksillään sitoutunut tutkimaan mahdollisuuden asemakaavan muutokseen sekä sitoutunut etsimään lämpölaitokselle uuden sijaintipaikan. Valittajalla on ollut siten luottamuksensuojaperiaatteen vuoksi oikeus luottaa siihen, että kaupunki järjestää lämpölaitokselle uuden paikan jostain alueeltaan niin, että lämpölaitos voi edelleen toimia siten kuin on alun perin tarkoitettu. Mikäli Lieksan kaupunginhallituksen päätös pysyy voimassa, kylpylällä ja suunnitellulla hotellilla ei ole enää lämpölaitosta. Samalla kylpylän arvo romahtaa, kun sillä ei ole enää lämmitystä. Kun luottamuksensuojassa on kyse valittajan ”oikeutetuista odotuksista” lämpölaitoksen sijaintipaikan osalta ja kun tähän liittyvät seikat on tuotu kaupungin puolelta vuosien myötä lukuisia kertoja valittajan tietoisuuteen useaan kertaan jatkettujen maanvuokrasopimusten muodossa, merkitsee tämä sitä, että vastoin valittajan suostumusta yksipuolista päätöstä jättää maanvuokrasopimus jatkamatta ja vaatia rakennuksen siirtämistä, ei olisi voitu tehdä.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Lieksan kaupunginhallitus on antanut lausunnon, jossa se on katsonut, että valitus tulee hylätä perusteettomana. Kaupunginhallitus on lausunnossaan muun ohella todennut, että valituksenalainen päätös koskee vuokrasopimuksen jatkamista tai määräalan myymistä koskevan hakemuksen hylkäämistä. Kaupungin ja valittajan välinen vuokrasopimus on tehty määräajaksi ja se on päättynyt suoraan lain nojalla. Kaupungille ei seuraa maanvuokralaista tai muustakaan lainsäädännöstä velvollisuutta jatkaa vuokrasopimusta, vaikka vuokralainen sitä toivoisikin. Maan omistajalla ei lähtökohtaisesti myöskään ole velvollisuutta myydä maata vuokralaiselle. Kaupunki on valituksenalaisessa päätöksessään asianmukaisesti arvioinut myös luottamuksensuojaperiaatteen merkitystä asiassa. Vuokrasopimus valittajan kanssa on alun perin tehty vain yhden vuoden määräajaksi alkaen 11.4.2018. Näin ollen heti ensimmäisestä vuokrakaudesta alkaen on ollut selvää, että vuokrasopimus tehdään vain lyhyeksi ajaksi.

Lisäksi kaupunki on tuonut esiin sen, että alueen käyttötarkoituksena on erillispientalojen korttelialue (AO) ja rantaosayleiskaavassa matkailupalvelujen alue (RM), eikä lämpölaitos siten lähtökohtaisesti sovellu alueelle. Kaupunki on sitoutunut tutkimaan vuokrasopimuksen voimassa ollessa mahdollisuudet asemakaavan muutoksiin, mutta kaupunki ei kuitenkaan ole ilmaissut valittajalle millään tavoin, että se tulisi muuttamaan kaavaa. Vuokrasopimuksen jatkamista koskevissa päätöksissä on tuotu selkeästi esiin, että kaupungin tavoitteena on, että lämpölaitos siirtyy alueelta

pois ja, että vuokrasopimusta on jatkettu vain siksi, että viereisten hotelli- ja kylpyläalueiden rakentaminen ei ole edennyt tavoitellulla tavalla, eikä lämpölaitokselle ole ollut vielä tiedossa uutta sijoituspaikkaa. Toisin kuin valittaja väittää, kaupunki ei ole missään vaiheessa sitoutunut huolehtimaan lämpölaitoksen uudesta sijainnista. Kaupungin ja Zander Port Oy:n välinen vuokrasopimus on purettu asianmukaisesti ja tämän jälkeen alueesta on tehty valittajan kanssa määräaikainen vuokrasopimus. Kaupungin ja Zander Port Oy:n väliseen vuokrasopimukseen liittyvät päätökset ja niiden perusteella mahdollisesti syntynyt luottamuksensuoja kaavan muuttamisesta ovat menettäneet merkityksensä.

Lainsäädännöstä ei seuraa kaupungille velvollisuutta vuokrasopimuksen jatkamiseen, eikä uuden paikan osoittamiseen lämpölaitokselle tai sen siirtämiseen, joten valittajalle ei ole voinut syntyä oikeutettuja odotuksia siihen, että kaupunki olisi sitoutunut tällaisiin toimenpiteisiin. Valituksen kohteena oleva päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen ei ole ylittänyt toimivaltaansa, eikä päätös muutoinkaan ole lainvastainen.

Valittaja on antanut vastaselityksen ja toimittanut vastaselityksen yhteydessä lisäselvitystä. Valittaja on vastaselityksessään muun ohella selvittänyt kylpylä- ja hotellihanketta koskevan asian aikaisempia vaiheita ja maanvuokraukseen liittyviä aikaisempia päätöksiä. Valittaja on vastaselityksessään tuonut esiin, että kaupunki on aikoinaan itse tarjonnut maa-alueen lämpölaitosta varten, vaikka valittajataholla oli jo voimassa oleva rakennuslupa lämpölaitokselle kylpyläntontille. Zander Port Oy:n kanssa solmittu vuokrasopimus on alkanut 1.9.2014 ja olisi ollut voimassa 31.8.2034 saakka. Valittajalle on epäselvää, miten lämpölaitos on muuttunut tilapäiseksi kohteeksi ja milloin. Asian valmistellut elinkeinojohtaja Susanna Saastamoinen on esittänyt asian kaupunginhallitukselle harhaanjohtavasti ja Kolin Lotus Oy on saanut elinkeinojohtajan toiminnan johdosta asiassa epäoikeudenmukaisen ja epätasapuolisen kohtelun. Elinkeinojohtaja on toiminut aikaisemmin Sokos Hotel Kolin hotellinjohtajana, ja hän on palvellut asiassa entistä työnantajansa tekemällä Kolin Lotus Oy:lle mahdollisimman suurta taloudellista vahinkoa rikkoen virkamiesoikeudellisia periaatteita.

Merkitään

Itä-Suomen hallinto-oikeus on 9.6.2023 antamallaan välipäätöksellä nro 1398/2023 hylännyt täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus ei tutki valittajan vastaselityksessään esittämiä valmistelun harhaanjohtavuuteen ja puolueellisuuteen sekä epätasapuoliseen kohteluun liittyviä valitusperusteita.

Muilta osin hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Tutkimatta jättäminen

Valittaja on vastaselityksessään esittänyt asian valmistelun puolueellisuuteen ja epätasapuoliseen kohteluun liittyviä väitteitä, sekä katsonut valmistelijan toimineen harhaanjohtavasti ja virkavelvollisuuksiensa vastaisesti. Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä. Kaupunginhallituksen valituksenalainen päätös 3.4.2023 § 133 on pöytäkirjanotteeseen tehtyjen merkintöjen mukaan annettu valittajalle tiedoksi sähköpostilla 5.4.2023. Valittajan katsotaan siten saaneen päätöksen tiedokseen 8.4.2023. Näin ollen 30 päivän mukainen valitusaika on päättynyt 8.5.2023. Siltä osin, kun valittaja on hallinto-oikeuteen 10.7.2023 saapuneessa vastaselityksessään vedonnut päätöksen valmistelun harhaanjohtavuuteen, puolueellisuuteen ja epätasapuoliseen kohteluun, mainitut valitusperusteet on myöhässä esitettyinä jätettävä tutkimatta. Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, ettei sen toimivaltaan kuulu tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n mukaan tutkia viranomaisten menettelystä tehtyjä kanteluluonteisia huomautuksia.

Luottamuksensuojaa ja harkintavallan ylittämistä koskevat valitusperusteet

Sovellettavat säännökset

Kuntalain 135 §:n 2 momentin mukaan valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Asiassa saatu selvitys

Kaupunginhallituksen päätöksen 6.3.2023 § 93 valmisteluosion mukaan konttityyppinen lämpölaitos on sijainnut kohteessa vuodesta 2015 lähtien. Kaupunki on alun perin solminut Zander Port Oy kanssa vuokrasopimuksen

määräalasta ajalle 1.9.2014–30.8.2034. Vuokrasopimus on purettu kaupunginhallituksen päätöksellä 19.2.2018 § 70 yksimielisen neuvottelutuloksen seurauksena (neuvottelu 6.2.2018). Tämän jälkeen maankäyttöpäällikön viranhaltijapäätöksellä on tehty vuokrasopimus [REDACTED] [REDACTED] määräalasta ajalle 11.4.2018–10.4.2019, jonka jälkeen vuokrasopimusta on jatkettu viranhaltijapäätöksin. Kaupunki on kaavoittanut kyseisen alueen erillispientaloille eli lähinnä omakotitaloasumiseen. Tavoitteena on vapauttaa alue kaavan mukaiseen toimintaan, ja siten varmistaa Kolin kehittyminen valtuuston hyväksymän asemakaavan mukaisesti. Lämpölaitos estää alueen kehittymisen alun perin suunniteltuun käyttöön, ja siksi on perusteltua siirtää lämpölaitos yrityksen omalle kiinteistölle alkuperäisen pohja-ajatuksen mukaisesti. Lämpölaitoksen pysyvä sijoittaminen alueelle tulisi ratkaista asemakaavamuutoksella, eikä kaupungin ole tarkoituksenmukaista aloittaa asemakaavamuutosta tämän takia.

Lieksan kaupungin ja Zander Port Oy:n välisestä 2.9.2014 päiväystä vuokrasopimuksesta käy ilmi, että Lieksan kaupunki on vuokrannut määräalan kiinteistöltä 422-411-5-112. Sopimuksen mukaan vuokra-alue luovutetaan käytettäväksi maanvuokralain (258/66) 5 luvun tarkoittamalla tavalla lämpölaitoksen sijoituspaikaksi vuokramiehen viereisiä rakennuskohteita varten. Voimassa olevassa ranta-asemakaavassa alueen käyttötarkoituksena on erillispientalojen korttelialue (AO), mutta alueelle on laadittava ranta-asemakaavan muutos, jossa tämän vuokra-alueen erilainen käyttötarkoitus otetaan huomioon. Kaavanmuutoksen laatimiskustannukset tulevat vuokralaisen maksettavaksi. Vuokrasopimuksen mukaan vuokra-aika on 20 vuotta, alkaen 1.9.2014.

Lieksan kaupungin ja valittajan välisestä 11.4.2018 päiväystä vuokrasopimuksesta käy ilmi, että Lieksan kaupunki on vuokrannut määräalan kiinteistöltä 422-411-5-112 valittajalle yhdeksi vuodeksi 11.4.2018 alkaen. Sopimuksen mukaan vuokra-alue luovutetaan käytettäväksi maanvuokralain (258/66) 5 luvun tarkoittamalla tavalla lämpölaitoksen sijoituspaikaksi, joka on rakennettu viereisen kylpylärakennuksen toimintaa varten. Voimassa olevassa ranta-asemakaavassa alueen käyttötarkoituksena on erillispientalojen korttelialue (AO) ja rantaosayleiskaavassa matkailupalvelujen alue (RM). Lieksan kaupunki tutkii tämän vuokrasopimuksen voimassa ollessa mahdollisuutta asemakaavan muutoksiin. Kaavanmuutoksen laatimiskustannukset tulevat vuokralaisen maksettavaksi.

Lieksan kaupungin maankäyttöpäällikkö on päätöksillään 20.2.2019 (§ 41), 10.3.2020 (§ 8), 9.4.2021 (§ 6) ja 23.2.2022 (§ 6) jatkanut vuokrasopimusta aina vuodeksi kerrallaan. Vuonna 2019 tehdyn päätöksen mukaan vuokrasopimus päättyy 10.4.2020, mihin mennessä lämpölaitos on siirrettävä uuteen Lieksan kaupungin hyväksymään sijaintiin. Vuosina 2020–2022 tehdyissä päätöksissä on hieman tosistaan poikkeavin sanamuodoin todettu kaupungin tavoitteena olevan, että lämpölaitos siirtyy uuteen sijaintiin ja että lämpölaitoksen toimintaan liittyvien alueiden rakentaminen ei ole kuitenkaan edennyt tavoitellulla tavalla, eikä siirron kohde ole vielä tiedossa.

Lieksan kaupungin 14.1.2019 päiväystä neuvottelumuistiosta käy muun ohella ilmi, että Lieksan kaupunki ja Kolin Lotus Oy:n välillä on käyty neuvotteluita koskien maa-alueiden vuokraamista Kolin Lotus Oy:lle ja tonttien rakentamissuunnitelmia.

Oikeudellinen arviointi

Hallinto-oikeus toteaa selvyyden vuoksi, että hallintolainkäytön järjestyksessä voidaan ratkaista vain julkisoikeudellista oikeussuhdetta koskeva asia. Maanvuokrasopimukset ovat yksityisoikeudellisia sopimuksia, joiden ehdoista ja muun muassa päättymiseen liittyvistä velvoitteista on säädetty maanvuokralaissa. Kyseisen lain soveltamista koskevat riidat käsitellään yleisissä tuomioistuimissa, eivätkä sen säännökset siten tule tässä asiassa sovellettavaksi. Sen sijaan kysymys siitä, onko kaupunginhallitus päätöksen tehdessään toiminut laillisesti, ratkaistaan kunnallisvalituksen perusteella hallintolainkäytön järjestyksessä.

Kunnalla on lähtökohtaisesti oikeus harkintansa mukaan päättää omistamansa kiinteän omaisuuden vuokraamisesta ja myymisestä sekä siitä kenelle ja millaisin ehdoin se tapahtuu. Harkintavaltaa päätöksenteossa rajoittavat kuitenkin muun ohella yleiset hallinto-oikeudelliset periaatteet, kuten hallintolain 6 §:ssä säädetty luottamuksensuojaperiaate, jonka mukaan viranomaisten toimien on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Valituksen mukaan, koska lämpölaitoksen sijainnin säilymiseen liittyviä seikkoja on tuotu kaupungin puolelta useiden vuosien ajan valittajan tietoisuuteen ja maanvuokrasopimusta on jatkettu tähän asti, on valittajalle syntynyt oikeutettuja odotuksia lämpölaitoksen sijaintipaikan osalta. Tämän vuoksi kaupunki on toiminut luottamuksensuojanperiaatteen vastaisesti, koska se on päättänyt, ettei se enää jatka maanvuokrasopimusta.

Asiasta saadusta selvityksestä käy ilmi, että kaupunki on tehnyt maavuokrasopimuksen valittajan kanssa 11.4.2018. Maanvuokrasopimusta on jatkettu viimeisen kerran kaupungin maankäyttöpäällikön päätöksellä 23.2.2022 (§ 6) ja määräajaksi tehty vuokrasopimus on päättynyt 27.2.2023. Vuokrasopimuksen jatkamista koskevissa päätöksissä on ollut maininta siitä, että kaupungin tavoite on siirtää lämpölaitos uuteen sijaintiin, mutta alueen suunnitelmat eivät ole valmistuneet ja siirron kohde ei ole vielä tiedossa. Hallinto-oikeus toteaa, ettei valittajalle ole sillä perusteella, että määräajaksi tehtyä maanvuokrasopimusta on jatkettu useamman kerran ja että kaupunki on myöntänyt vuokratulla maa-alueella olevalle lämpölaitokselle poikkeamisluvan, syntynyt oikeutettuja odotuksia siitä, että kaupunki tulee jatkamaan määräajaksi tehtyä vuokrasopimusta myös jatkossa. Esitetyn selvityksen mukaan maanvuokrasopimus on aikaisemmin tehty sittemmin konkurssiin asetetun Zander Port Oy:n kanssa 20 vuoden määräajaksi, mutta maanvuokrasopimus on kaupungin toimesta purettu. Hallinto-oikeus katsoo, etteivät myöskään aikaisemmat Zander Port Oy:n kanssa tehdyt sopimukset ja se, että Lieksan kaupunki on aikaisemmin tehnyt sittemmin puretun 20 vuotisen vuokrasopimuksen Zander Port Oy:n kanssa, anna aiheita arvioida

asiaa toisin. Asiassa on ollut kysymys kaupungin ja valittajan väliseen yksityisoikeudelliseen oikeussuhteeseen liittyvästä päätöksenteosta, jossa kaupungilla on ollut oikeus toisena sopimuksen osapuolena päättää maanvuokrasopimuksen jatkamisesta tai jatkamatta jättämisestä.

Asiassa ei ole ilmennyt sellaista seikkaa, jonka voisi katsoa synnyttäneen valittajalle hallintolain 6 §:n mukaisesti oikeusjärjestyksen perusteella oikeutetun odotuksen siitä, että kaupunki tulisi jatkamaan maanvuokrasopimusta. Kaupunginhallituksen päätös siitä, ettei se aio enää jatkaa määrääjäksi solmittua maanvuokrasopimusta, ei ole valituksessa esitetyillä perusteilla luottamuksensuojaperiaatteen vastainen.

Valituksessa on lisäksi katsottu, että päätös on tehty vain siinä tarkoituksessa, että lämpölaite saadaan pois alueelta, jotta kaikki muu Kolin Lotus Oy:n matkailutoiminta vuokra-alueella ja sen läheisyydessä loppuu. Hallinto-oikeus toteaa, että kaupungin harkintavaltaan on kuulunut päättää siitä, jatkaako se vuokrasopimusta vai ei. Asiassa ole tullut esiin, että kaupunginhallitus olisi käyttänyt päätöstä tehdessään toimivaltaansa muuhun kuin lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Kaupunginhallitus on voinut harkintavaltansa rajoissa päättää siitä, ettei se jatka vuokrasopimusta sekä mainita päätöksessään, että kaupungin omistamalla kiinteistöllä sijaitseva lämpölaite tulee siirtää pois alueelta 31.8.2023 mennessä.

Johtopäätös

Kaupunginhallitus ei ole valituksessa esitetyillä perusteilla käyttänyt harkintavaltansa väärin, eivätkä päätökset ole valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastaisia.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 138 §
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 19 § 2 momentti

Muutoksenhaku

Kuntalain 142 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jukka Hartikainen, Marika Turunen ja Toni Nykänen.

Esittelijä Toni Nykänen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös

Oikeudenkäyntimaksu

270 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)

Jäljennös

Lieksan kaupunginhallitus, sähköpostitse antopäivänä

Kaupungin on kuntalain 142 §:n mukaan viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus, PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).

OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Itä-Suomen hallinto-oikeus lähettää erikseen laskun oikeudenkäyntimaksusta.

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä (asian esittelijä) kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Itä-Suomen hallinto-oikeus
PL 1744, Minna Canthin katu 64
70101 KUOPIO
ita-suomi.hao@oikeus.fi
Fax 029 564 2501

Oikaisuvaatimus on toimitettava hallinto-oikeudelle määräajassa ennen virka-ajan päättymistä klo 16.15.

Maksu perustuu tuomioistuinmaksulakiin (1455/2015).